
Pamięć.pl - portal edukacyjny IPN

<https://pamiec.pl/pa/biblioteka-cyfrowa/miesiecznik-ipn-pamiec/13837,Pamiecpl-62014.html>
2019-06-26, 02:56

Pamięć.pl 6/2014

Rok 1989 to w Polsce okres dynamicznych przemian polityczno-ustrojowych, które następnie napędziły podobne zmiany w innych państwach tzw. demokracji ludowej.

W numerze czerwcowym kontynuujemy zapoczątkowany w poprzednich miesiącach cykl artykułów poświęconych wydarzeniom sprzed 25 lat, których apogeum – a jednocześnie ważna cezura w historiografii – to kontraktowe wybory 4 czerwca. Były pierwszym od 1947 roku głosowaniem, do którego władza komunistyczna dopuściła opozycję. Miało to wpływ nie tylko na wynik wyborów (co oczywiste), lecz także na ich przebieg – kampania wyborcza po ponad czterdziestu latach znów była rywalizacją. O wyborach w Polsce Ludowej – także tych, które zamknęły ten rozdział historii – pisze Michał Siedziako. Szybkość i radykalizm przemian zachodzących po wschodniej stronie żelaznej kurtyny zaskoczył i zaniepokoił przywódców Zachodu, którzy zaczęli obawiać się reakcji komunistów i ZSRR. Prezydenci USA i Francji wręcz stopowali procesy transformacyjne. Kto i dlaczego był „hamulcowym” demokratyzacji demoludów – o tym w artykule Patryka Pleskota. Mimo przemian tajne służby nadal działały i wcale nie było pewne, czy ta Wiosna, a później Jesień Ludów, zakończy się sukcesem. Filip Gańczak opisuje, jak eneradowska Stasi monitorowała proces transformacji i zbierała materiały nawet jeszcze u schyłku swego istnienia.

Rok 1989 zerwał nie tylko okowy polityczne, lecz także kulturalne i naukowe – w następstwie przemian zniesiona została cenzura. W numerze publikujemy pierwszą część swoistej ankiety, którą przeprowadziliśmy wśród historyków, dotyczącej ważnych publikacji historycznych, z ostatniego ćwierćwiecza wolności słowa w Polsce.

Przykładem tego, czym był i jakie metody stosował reżim komunistyczny, są wydarzenia z czerwca 1976 roku. Arkadiusz Kutkowski w rozmowie z Pawłem Sasanką przypomina, że tzw. epoka [Gierka](#) to nie tylko relatywne rozluźnienie pęt totalitarnego systemu i względny (krótkotrwały!) dobrobyt. To także brutalność [ZOMO](#), sfingowane procesy i „ścieżki zdrowia”.

[Encyklopedia Solidarności](#) to najobfitsze źródło wiedzy o polskiej opozycji antykomunistycznej lat 1976–1989. Jej zasoby to – jak do tej pory – prawie 4800 biogramów, ponad 1800 haseł przedmiotowych i ponad 150 tys. stron prasy podziemnej. Nie wszystkie historie da się jednak opisać w wąskich ramach hasła encyklopedycznego. Cykl artykułów przygotowany przez uczestników Centralnego Projektu Badawczego IPN „Opozycja w Polsce 1976–1989”, będzie stanowić uzupełnienie i rozszerzenie lakonicznych często (z natury rzeczy) notek. Inauguruje go artykuł o poczerwcowych represjach i walce Danuty Chomickiej o uwolnienie męża.

Do numeru dołączyliśmy repliki plakatów z wyborów 4 czerwca 1989 roku.

Uwaga! Korzystając z tej strony akceptują Państwo regulamin Biblioteki Cyfrowej.

PLIKI DO POBRANIA

Spis treści numeru 6/2014
289.36 KB

Pamięć.pl 6/2014
10.73 MB

Drukuj

Generuj PDF

Powiadom